

"Argumentacija : Zašto Je Rod Važan U Postupku Razminiranja"

▶ **Opća argumentacija:**

- ✓ Različito pogođeni i sa različitim potrebama: žene, djevojčice, dječaci i muškarci različito su pogođeni problemom miniranog tla i stoga trebaju biti pomognuti na drugačije načine. Rod moguće utječe od početka da li će žrtve mina dobiti odgovarajuću medicinsku pomoć i dovoljno dugu reintegraciju, što dovodi u pitanje naša postojeća znanja i obrazovanje.

▶ **Međunarodni standardi:**

Postoje međunarodni standardi i smjernice koje upućuju na posebne potrebe za primjenu rodno razlikovanja te prijedlog za programe razminiranja:

- ✓ Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (g. 2000) "Žene, mir i sigurnost" posebno ističe...*"potrebu da sve strane osiguraju programe čišćenja i osvještavanja o problemu mina koji uzimaju u obzir posebne potrebe žena i djevojčica"* ;
- ✓ UN-ova Služba za razminiranje (UNMAS) objavila je Rodni vodič za programe razminiranja u 2005;
- ✓ UN-ov Odjel za razoružanje (DDA) zatražio je također da se u obzir uzmu rodni pristupi u programima razminiranja; i
- ✓ Oboje, Pekinška platforma za aktivnosti u 1995. kao I Komisija o položaju žena iz 1998. osvjetljavaju posebno problem žena u minama pogođenim područjima.

▶ **Jednakost i djelotvornost argumenata:**

- ✓ **Evidentna je potreba za nediskriminatornim aktivnostima deminiranja:** ova se djelatnost ne događa u vakuumu. Ona se odvija u situacijama gdje postoji razlika i nejednakost između žena i muškaraca kod prihvaćanja odgovornosti, kod poduzimanja akcija, pristupa i kontroli resursima, kao i kod mogućnosti odlučivanja. Prema tome, projekti razminiranja ne moraju nužno jednako koristiti ženama i muškarcima; ti programi bi trebali osvještavati a nikako podržavati ili čak pogoršavati postojeće nejednakosti muškaraca i žena.
- ✓ **Jednakost vodi ka učinkovitosti:** Učinkovitost i održivost programa razminiranja veoma su ovisni od postupaka i praksi bez diskriminacije. Rodno razlikovanje trebalo bi biti uključeno od samog početka planiranja programa, na način da osiguraj politiku razminiranja, postupke i programe koji će donijeti dobrobit svima. Ovo uspostavlja jednako uvažavanje i uključivanje žena i muškaraca između korisnika, kroz pripremu, primjenu, praćenje i ocjenjivanje programa razminiranja i konkretnih akcija. Ovo također zahtijeva da prikupljanje razlikovnih podataka po spolu i dobu bude provedeno u svim fazama.
- ✓ **Različitost je najbitnija za poboljšanje rezultata razminiranja.** Miješani timovi bili oni na primjer timovi za razminiranje ili za istraživanje, mogu biti od koristi ističući potrebe ciljane grupe. Različitost će poboljšati postupke razminiranja uključivanjem ljudi sa različitim pristupima, mišljenjima i znanjima.

► **Kvantitativni pokazatelji:**

- ✓ Muškarci su mnogo češće pogođeni zbog mina (85-90% žrtava mina su dječaci i muškarci) nego žene. Žene, međutim, trpe druge manjkavosti: zbog nejednakosti one kao žrtve dobivaju mnogo slabije rezultate rehabilitacije, što kod žena ide u procentu od 43% a kod muškaraca 29%).

► **Pokazatelji razvoja:**

- ✓ Rodna jednakost je preduvjet razvoja. Govoreći riječima Action Aid (Akcija pomoći): *“ Ni jedna kampanja protiv siromaštva ne može biti istinski pravična ako ne osigurava da prava, glasovi i prijedlozi žena ne budu uvaženi, promovirani i zaštićeni.”*¹
- ✓ Razumiranje nije samo jedna izolirana tehnička djelatnost usmjerena na raščišćavanje terena od mina; ona je jednako tako sastavni dio razvoja koji se oslanja na široku bazu pogođenih osoba, žena, muškaraca, djevojčica i dječaka.
- ✓ Tako se razminiranje razvija počevši od toga kako je važan čvorni metar očišćenog zemljišta ka analizi toga tko će – žene, djevojčice, dječaci i muškarci - koristiti zemlju i kako. U tom procesu, obuhvatanje roda postaje važno te rodno zasnovani napori dobivaju svoje prirodno mjesto.

Zašto je rod važan tijekom raznih faza razminiranja

► **Utvrđivanje stanja:**

- ✓ Ugrađivanje rodnog razlikovanja je od životne važnosti za ispravnost prikupljenih podataka i za dobivanje jasne slike o stanju kontaminacije i prioritetima za čišćenje. Muškarci i žene imaju različite informacije o tome području gdje ima mina, s obzirom na njima pripisane različite rodne uloge. Točne i jasne informacije mogu biti dobivene jedino ako i žene i muškarci budu jednako konsultirani od strane istraživačkih timova. U slučaju kada je jedan takav inkluzivni (uključujući) pristup usvojen i podaci mogubiti precizno ucrtani i potom se pristupiti čišćenju terena.

► **Čišćenje:**

- ✓ Raščišćavanje je jedna cjelovita mogućnost upošljavanja koja omogućuje ženama i muškarcima da osiguraju financijsku potporu za cijelu obitelj. Onemogućiti ženama pristup takvim poslovima značilo bi pogoditi cijelu obitelj pa i zajednicu.
- ✓ Žene demineri ne samo da aktivno sudjeluju u poboljšanju svakodnevnog života njihovih zajednica, nego postaju i primjeri koji potiču druge žene u minama pogođenim zonama da se private plaćenih poslova ili da se angažiraju u lokalnoj politici, socijalnom radu ili drugim aktivnostima.

► **Važnost zemljišta:**

- ✓ Ako bi samo muškarci bili pitani o zemljištu koje treba očistiti od mina, tada bi zemljište koje specifično upotrebljavaju žene, kao što su putevi za donošenje vode ili za ogrijev, bili pod rizikom da se izgube kao prioriteta u procesu razminiranja.

► **Upravljanje zemljištem:**

- ✓ U situaciji kada žene trpe diskriminaciju u pogledu vlasništva nad zemljom, rodno neosjetljivo upravljanje zemljištem koje ne bi uzimalo u obzir tko ima pristupa

¹ Aid « Činjenice o ženskim pravima »

http://www.actionaid.org/assets/pdf/womensrightsfactsheet_a_w.pdf

očišćenom terenu mogao bi staviti žene u poziciju da izgube pravo korištenja zemljišta.

▶ **Pristup edukaciji opasnosti od mina(MRE):**

- ✓ Ženama je teže razumjeti i pristupiti programima obrazovanja o riziku od mina obzirom na prisutnu veću nepismenost, nemanje radija i televizije, nedostatak razumijevanja njihovih prava, brigu oko djece i kućne obaveze.

▶ **Sadržaj edukacija o opasnosti od mina**

- ✓ Žene i muškarci imaju različita ponašanja i različitu izloženost kad se radi o minama. U tom smislu program edukacije o opasnosti od mina treba biti skrojen sukladno toj različitoj pogođenosti, koja bi odgovarala posebnim iskustvima žena i muškaraca.

▶ **Žrtve mina i preživjeli:**

- ✓ Većina – oko 85-90%- izravnih žrtava (ranjenih i poginulih) u eksplozijama mina su muškarci. Važno je upamtiti da većina ozlijeđenih preživjelih muškaraca živi ili je povezana sa ženama (suprugom, sestrom, kćerkom, majkom, nekom ženom iz obitelji, prijateljicom ili susjedom), koje pružaju njegu ovim žrtvama. Ovakva situacija može imati teške posljedice, stavljajući žene u još osjetljiviju poziciju.²
- ✓ Definicija “žrtva” minske eksplozije uključuje upravo to da – pretežito žene – žive sa, ovisno od i pružaju pomoć preživjelima (uglavnom muškarcima).

▶ **Dostupnost pomoći za žrtve:**

- ✓ Žene su u nepovoljnijem položaju kod dobivanja medicinske pomoći i proteza u društvima gdje su resursi ograničeni i kontrolirani od strane muškaraca. Cijena uloženog novca i vremena u programme dugoročne rehabilitacije za žene ili djevojčice može se pokazati većom od dobivene koristi.³
- ✓ Žena je diskriminirana kao ona koja donosi prihode, jer se ona ne smatra osobom koja uzdržava obitelj. Međutim, u slučajevima gdje su muškarci ozlijeđeni od mina, žena postaje glavna hraniteljica obitelji, gdje je potrebno istoj dati prioritet kako bi ekonomski održala obitelj.
- ✓ U nekim kulturama žene imaju teškoća dobiti odgovarajuću medicinsku pomoć i rehabilitaciju/oporavak gdje one mogu, sukladno tradiciji i shvaćanjima, biti liječene samo od strane ženskog medicinskog osoblja. U područjima gdje je toga osoblja malo ili ga nikako nema, žene niti ne dobivaju potrebnu zdravstvenu zaštitu.

▶ **Oporavak/reintegracija**

- ✓ Gubitak muških članova ili muža ima veoma ozbiljne posljedice za žene u minama pogođenim područjima. Žena se odjednom nađe u situaciji da jedina uzdržava kućanstvo, u društvu gdje su neki ili svi oblici zapošljavanja za nju zabranjeni, ili gdje nema pristupa za siguran i pošteno plaćen rad.
- ✓ U pogledu društvenih posljedica, ozlijeđena žena ili muškarac različito su tretirani nakon ranjavanja. Dok je ozlijeđeni muškarac potpuno podržan od njegove obitelji

² Primjeri: Žene i djevojčice koje preuzmu njegu ranjenog člana obitelji mogu biti spriječene u školovanju ili zapošljavanju. U tradicionalnim patrijarhalnim društvima promjena uloga može potaknuti stigmatizaciju, isključivanje i osiromašivanje žena. Zbog životne ovisnosti o njihovim suprugama muškarci mogu prijeći iz depresije ka agresivnosti, povećavajući obiteljsko nasilje protiv žena. Gubitak muževljeve plaće u društvima gdje žene nailaze na teškoće u radu može dovesti do krajnjeg siromaštva i/ili prostitucije.

³ ICRC, Mine i eksplozivi zaostali iz rata, u Women and War, Feb. 2008, p.16

(uključiv I od žena) udata žena riskira razvod, dok neudana žena riskira da postane neprikladna za udaju. Napuštanje, stigmatizacija, isključivanje I ekonomsko slabljenje ozlijeđene žene void je u krajnje siromaštvo.⁴

- ✓ Žene i muškarci teže različito reagirati u pogledu oporavka, stoga medicinska skrb treba biti prilagođena onome kome će biti namijenjena. Na primjer, neke studije kazuju kako muškarci traže duže razdoblje rehabilitacije nakon ozljeđivanja i da oni mnogo teže prihvaćaju činjenicu da će živjeti s invaliditetom.

⁴ Nezaposlenost invalidnih žena u zemljama u razvoju je ustvari 100% (WILPF, Women and Cluster Munition)